UREDBA (EU) 2022/1032 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 29. junija 2022

o spremembi Uredb (EU) 2017/1938 in (ES) št. 715/2009 glede skladiščenja plina

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 194(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Čeprav so se kratkoročne motnje v oskrbi s plinom dogajale že v preteklosti, se razmere v letu 2022 zaradi več dejavnikov razlikujejo od prejšnjih kriz v oskrbi s plinom. Stopnjevanje vojaške agresije Rusije proti Ukrajini od februarja 2022 je privedlo do zvišanja cen, ki je doslej brez primere. Zaradi tega zvišanja cen se bodo verjetno bistveno spremenile spodbude za napolnitev podzemnih skladišč plina v Uniji. V sedanjih geopolitičnih razmerah nadaljnjih motenj v oskrbi s plinom ni mogoče izključiti. Take motnje oskrbe bi lahko resno škodile državljanom in gospodarstvu Unije, saj je Unija v veliki meri še vedno odvisna od zunanje oskrbe s plinom, na katero lahko konflikt vpliva.

(2) Narava in posledice teh nedavnih dogodkov so obsežne in vplivajo na celotno Unijo, zato zahtevajo celovit odziv Unije. Ta odziv bi moral dajati prednost ukrepom, ki lahko okrepijo zanesljivost oskrbe s plinom na ravni Unije, zlasti oskrbe zaščitenih odjemalcev s plinom. K doseganju tega cilja bistveno prispevajo prihranki energije in energijska učinkovitost. Zato je ključno, da Unija ukrepa usklajeno, da bi preprečila morebitna tveganja zaradi potencialnih motenj v oskrbi s plinom, brez poseganja v pravico držav članic do izbire med različnimi viri energije in splošno strukturo njihove oskrbe z energijo v skladu s členom 194 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

(3) Podzemna skladišča plina prispevajo k zanesljivosti oskrbe s plinom, dobro napolnjena podzemna skladišča plina pa zagotavljajo zanesljivost oskrbe s plinom z zagotavljanjem dodatnega plina v primeru povečanega povpraševanja ali motenj v oskrbi. Do motenj v oskrbi s plinom iz plinovodov lahko pride kadar koli, zato bi bilo treba uvesti ukrepe v zvezi z ravnjo napolnjenosti podzemnih skladišč plina v Uniji, da se zagotovi zanesljivost oskrbe s plinom v zimi 2022/2023.

(4) Z Uredbo (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) je bil uveden solidarnostni mehanizem kot instrument za ublažitev učinkov hudih izrednih razmer znotraj Unije, v katerih je v eni od držav članic ogrožena oskrba solidarnostno zaščitenih odjemalcev s plinom, ki je bistvena varnostna potreba in nujna prednostna naloga. V primeru izrednih razmer na ravni Unije se s takojšnjim odzivom zagotovi, da lahko države članice odjemalcem zagotovijo večjo zaščito.

([1]) Mnenje z dne 18. maja 2022 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

([2]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 23. junija 2022 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 28. junija 2022.

([3]) Uredba (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L 280, 28.10.2017, str. 1).

(5) Učinek vojaške agresije Rusije proti Ukrajini je pokazal, da obstoječa pravila o zanesljivosti oskrbe niso prilagojena nenadnim velikim spremembam geopolitičnih razmer, pri katerih pomanjkanje oskrbe in poskoki cen niso le posledica okvar infrastrukture ali ekstremnih vremenskih razmer, temveč tudi namernih večjih dogodkov in daljših ali nenadnih motenj v oskrbi. Zato je treba obravnavati nenadna močno povečana tveganja, ki so posledica trenutnih sprememb geopolitičnih razmer, tudi z diverzifikacijo oskrbe Unije z energijo.

(6) Na podlagi analiz Komisije, med drugim o ustreznosti ukrepov za zagotovitev oskrbe s plinom, in okrepljene analize pripravljenosti na tveganja po vsej Uniji, ki sta jo februarja 2022 izvedli Komisija in koordinacijska skupina za plin (KSP), ustanovljena z Uredbo (EU) 2017/1938, bi morala vsaka država članica načeloma zagotoviti, da so podzemna skladišča plina, ki se nahajajo na njenem ozemlju in so neposredno povezana s tržnim območjem te države članice, do 1. novembra vsako leto na ravni države članice napolnjena vsaj do 90 % svoje zmogljivosti (v nadaljnjem besedilu: cilj napolnjenosti), niz vmesnih ciljev za vsako državo članico pa se določi za maj, julij, september in februar (v nadaljnjem besedilu: krivulja polnjenja) naslednjega leta. Na nekatere države članice, ki imajo znatne podzemne skladiščne zmogljivosti, bi obveznost doseganja cilja napolnjenosti skladišč na njihovem ozemlju nesorazmerno vplivala. Zato bi bilo treba obveznost, da svoja podzemna skladišča plina napolnijo, zmanjšati na 35 % njihove povprečne letne porabe plina v predhodnih petih letih. To ne bi smelo posegati v obveznost drugih držav članic, da prispevajo k napolnitvi zadevnih podzemnih skladišč plina. Države članice bi morale pod določenimi pogoji imeti možnost odločiti, da bodo cilj napolnjenosti delno dosegle z upoštevanjem zalog utekočinjenega zemeljskega plina (UZP), shranjenih v obratih za UZP. Ti cilji napolnjenosti so potrebni, da se odjemalce v Uniji ustrezno zaščiti pred nezadostno oskrbo s plinom. Glede na dejstvo, da bo ta uredba začela veljati po začetku sezone polnjenja skladišč in da bodo imele države članice omejen čas za njeno izvedbo, bi za leto 2022 morala veljati nižji cilj 80-odstotne napolnjenosti in manjše število vmesnih ciljev.

(7) Države članice bi si morale pri polnjenju svojih skladišč prizadevati za diverzifikacijo dobaviteljev plina, da bi zmanjšale svojo odvisnost, kadar bi ta lahko ogrozila zanesljivost oskrbe z energijo ali bistvene varnostne interese Unije ali držav članic.

(8) Vsako leto od februarja 2023 bi bilo treba skladiščenje plina posebej spremljati, da se prepreči nenadno praznjenje podzemnih skladišč plina sredi zime, kar bi lahko povzročilo izzive v zvezi z zanesljivostjo oskrbe pred koncem zime. Krivulje polnjenja bi morale omogočati neprekinjeno spremljanje skozi celotno sezono polnjenja skladišč.

(9) Vsaka država članica s podzemnimi skladišči plina bi morala za takšna skladišča na svojem ozemlju, neposredno povezana z njenim tržnim območjem, vsako leto od leta 2023 Komisiji posredovati osnutek krivulje polnjenja v zbirni obliki. Ob upoštevanju ocene KSP bi Komisija morala sprejeti sklep o določitvi krivulje polnjenja za vsako državo članico tako, da se ne povzroči neupravičenega izkrivljanja konkurenčnosti podzemnih skladišč plina v zadevni državi članici v primerjavi s takimi skladišči, ki se nahajajo v sosednjih državah članicah.

(10) Da bi od leta 2023 za vsako državo članico s podzemnimi skladišči plina na podlagi osnutka krivulje polnjenja, ki ga predloži vsaka taka država članica, določili krivuljo polnjenja, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]).

(11) Krivulja polnjenja za vsako državo članico s podzemnimi skladišči plina bi morala vključevati niz vmesnih ciljev in bi morala temeljiti na povprečni stopnji napolnjenosti za to državo članico v predhodnih petih letih. Za države članice, za katere je cilj napolnjenosti znižan na 35 % njihove povprečne letne porabe plina, bi bilo treba ustrezno znižati vmesne cilje krivulje polnjenja.

([4]) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

(12) Kadar država članica zaradi tehničnih težav – na primer v zvezi s plinovodi, ki napajajo podzemna skladišča plina, ali z napravami za vbrizgavanje – ne more pravočasno doseči ciljev napolnjenosti, bi morala država članica imeti možnost, da cilj napolnjenosti doseže pozneje. Vendar bi bilo treba vsak cilj napolnjenosti doseči takoj, ko je to tehnično mogoče, v vsakem primeru pa najpozneje do 1. decembra zadevnega leta, da se zagotovi zanesljivost oskrbe s plinom v zimskem obdobju.

(13) Mogoče je, da država članica cilja napolnjenosti ali vmesnega cilja napolnjenosti ne more doseči zaradi izrednih razmer na regionalni ravni ali ravni Unije – kot kadar je oskrba s plinom nezadostna, kot je navedeno v členu 11(1), točka (c), Uredbe (EU) 2017/1938 –, ki jih Komisija razglasi na zahtevo ene oziroma več držav članic, ki razglasijo izredne razmere na nacionalni ravni v smislu navedene uredbe. Zato se cilji napolnjenosti, vključno s ciljem porazdelitve bremena, ne bi smeli uporabljati, kadar Komisija razglasi izredne razmere na regionalni ravni ali ravni Unije na podlagi člena 12 navedene uredbe in dokler take razmere trajajo.

(14) Pristojni organi bi morali stalno spremljati ravni napolnjenosti podzemnih skladišč plina za zagotovitev, da ni odstopanja od krivulj polnjenja. Za odstopanje od krivulj polnjenja bi moral veljati razpon petih odstotnih točk. Kadar je raven napolnjenosti v državi članici za več kot pet odstotnih točk nižja od ravni njene krivulje polnjenja, bi moral pristojni organ nemudoma sprejeti učinkovite ukrepe za povečanje ravni napolnjenosti. Države članice bi morale o takih ukrepih obvestiti Komisijo in KSP.

(15) Vsako znatno in trajno odstopanje države članice od njene krivulje polnjenja lahko ogrozi ustrezne ravni napolnjenosti in cilj napolnjenosti, ki so potrebni, da se v duhu solidarnosti zagotovi zanesljivost oskrbe s plinom v Uniji. Komisijo bi bilo treba pooblastiti, da v primeru takega znatnega in trajnega odstopanja od krivulje napolnjenosti ali odstopanja od cilja napolnjenosti sprejme učinkovite ukrepe za preprečevanje težav z zanesljivostjo oskrbe s plinom, ki so posledica nenapolnjenih skladišč. Komisija bi morala pri odločanju o takih učinkovitih ukrepih upoštevati specifične razmere v zadevni državi članici, kot je velikost podzemnih skladišč plina glede na domačo porabo plina ali pomembnost podzemnih skladišč plina za zanesljivost oskrbe s plinom v regiji ter morebitne obstoječe obrate za skladiščenje UZP. Ker bo ta uredba začela veljati po začetku sezone polnjenja skladišč v letu 2022, bi bilo treba pri vseh ukrepih, ki jih Komisija sprejme za odpravo odstopanj od krivulje polnjenja za leto 2022, upoštevati omejen čas, ki je na voljo za izvedbo te uredbe na nacionalni ravni. Komisija bi morala zagotoviti, da ukrepi ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom, ne da bi nesorazmerno obremenili države članice, udeležence na trgu plina, operaterje skladiščnih sistemov ali odjemalce.

(16) Države članice bi morale sprejeti vse potrebne ukrepe, da zagotovijo izpolnitev ciljev napolnjenosti. Pri tem bi si morale prizadevati najprej za uporabo tržnih ukrepov, kjer je to mogoče, da bi se izognili nepotrebnim motnjam na trgu. Države članice bi morale imeti proste roke pri določanju višjega cilja napolnjenosti, da bi Unija lahko v letu 2022 skupaj dosegla raven 85-odstotne napolnjenosti podzemnih skladišč plina v Uniji. Glede na različne regulativne ureditve, ki so v številnih državah članicah že vzpostavljene za podporo polnjenja skladišč, se ne bi smelo uvesti specifičnega instrumenta za doseganje krivulj polnjenja ali cilja napolnjenosti. Države članice lahko same izberejo najprimernejši instrument za svoje nacionalne sisteme, če so izpolnjeni določeni pogoji. Države članice ali pristojni regulativni organi bi zato morali imeti možnost, da določijo, od katerih udeležencev na trgu se zahteva, da zagotovijo napolnitev podzemnih skladišč plina. Morali bi imeti tudi možnost odločiti, ali regulativna sredstva, kot so ukrepi, ki jih omogočajo obstoječa tržna pravila Unije in s katerimi se od imetnikov zmogljivosti zahteva, da sprostijo neizkoriščene zmogljivosti, zadostujejo za doseganje ciljev napolnjenosti ali pa so potrebne finančne spodbude ali rabati pri tarifah za skladiščenje. Če država članica dobaviteljem plina zaščitenim odjemalcem na njenem ozemlju naloži obveznost skladiščenja plina v podzemnih skladiščih plina, bi bilo treba količino skladiščenega plina določiti na podlagi količine zemeljskega plina, ki se dobavlja tem zaščitenim odjemalcem. Države članice bi se morale medsebojno uskladiti in uporabljati instrumente, kot so platforme za nakup UZP, da bi čim bolj povečale uporabo UZP za napolnitev skladišč. Poleg tega bi države članice morale zmanjšati infrastrukturne in regulativne ovire za skupno uporabo UZP za napolnitev skladišč.

(17) V sporočilu Komisije z dne 8. marca 2022 z naslovom „REPowerEU: skupni evropski ukrepi za cenovno dostopnejšo, zanesljivejšo in bolj trajnostno energijo“ je pojasnjeno, da pravo Unije državam članicam omogoča, da dobaviteljem plina zagotovijo pomoč v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU, da bi zagotovile napolnitev skladišč, na primer v obliki jamstev (dvosmerna pogodba na razliko).

(18) Vsi ukrepi, ki jih države članice sprejmejo za zagotovitev polnjenja podzemnih skladišč plina, vključno s pogoji, ki se uvedejo za polnjenje na podlagi porazdelitve bremen, in pogoji, ki se uvedejo za praznjenje podzemnih skladišč plina, bi morali biti nujni, jasno opredeljeni, pregledni, sorazmerni, nediskriminatorni in preverljivi ter ne bi smeli neupravičeno izkrivljati konkurence ali pravilnega delovanja notranjega trga plina oziroma ogrožati zanesljivosti oskrbe s plinom drugih držav članic ali Unije. Taki ukrepi zlasti ne bi smeli privesti do krepitve prevladujočega položaja ali nepričakovanih dobičkov podjetij, ki nadzorujejo podzemna skladišča plina ali so rezervirala, vendar niso uporabljala skladiščnih zmogljivosti.

(19) Učinkovita uporaba obstoječe infrastrukture, vključno s čezmejnimi prenosnimi zmogljivostmi, podzemnimi skladišči plina in obrati za UZP, je pomembna za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom v duhu solidarnosti. Odprte energetske meje so ključne za zanesljivost oskrbe s plinom, tudi v času motenj v oskrbi s plinom na nacionalni ali regionalni ravni oziroma na ravni Unije. Zato ukrepi, sprejeti za zagotovitev polnjenja podzemnih skladišč plina, ne bi smeli blokirati ali omejevati čezmejnih zmogljivosti, dodeljenih v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2017/459 ([5]). Poleg tega bi morale države članice zagotoviti, da skladišča ostanejo na voljo, tudi sosednjim državam članicam in kadar so razglašene izredne razmere, kot je navedeno v členu 11(1), točka (c), Uredbe (EU) 2017/1938.

(20) Obveznost skladiščenja bo verjetno pomenila finančno breme za zadevne udeležence na trgu v tistih državah članicah, ki imajo na svojem ozemlju ustrezna podzemna skladišča plina, povečanje ravni zanesljivosti oskrbe s plinom pa naj bi koristilo vsem državam članicam, vključno s tistimi, ki nimajo podzemnih skladišč plina. Da bi porazdelile breme zagotavljanja zanesljivosti oskrbe s plinom z zadostno napolnjenostjo podzemnih skladišč plina v Uniji v duhu solidarnosti, bi morale države članice brez podzemnih skladišč plina uporabljati podzemna skladišča plina v drugih državah članicah. Če država članica nima povezave z drugimi državami članicami ali zaradi njenih omejenih čezmejnih prenosnih zmogljivosti ali drugih tehničnih razlogov ne more uporabljati podzemnih skladišč plina v drugih državah članicah, bi bilo treba to obveznost ustrezno zmanjšati.

(21) Države članice brez podzemnih skladišč plina bi morale zagotoviti, da imajo udeleženci na trgu v takih državah članicah sklenjene dogovore v državah članicah, ki imajo taka skladišča in do 1. novembra zagotavljajo uporabo skladiščnih količin, ki ustrezajo vsaj 15 % njihove povprečne letne porabe plina v predhodnih petih letih. Vendar bi države članice brez podzemnih skladišč plina morale imeti tudi možnost, da skupaj z eno ali več državami članicami, ki imajo podzemna skladišča plina, oblikujejo alternativni mehanizem za delitev bremena. Pri obravnavi mehanizma za delitev bremena bi bilo treba upoštevati tudi druge obstoječe enakovredne ukrepe za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom, kot je enakovredna obveznost za druga goriva poleg zemeljskega plina, vključno z nafto, če so izpolnjeni določeni pogoji. Države članice bi morale o takih alternativnih mehanizmih za delitev bremena uradno obvestiti Komisijo ter dokazati tehnične omejitve in enakovrednost sprejetih ukrepov.

(22) Mogoče je, da imajo ukrepi, s katerimi države članice brez podzemnih skladišč plina breme obveznosti skladiščenja delijo z državami članicami, ki imajo podzemna skladišča plina, finančne posledice za zadevne udeležence na trgu. Državam članicam, brez podzemnih skladišč plina bi zato moralo biti dovoljeno, da udeležencem na trgu zagotovijo finančne spodbude ali nadomestila za izpad prihodkov ali za stroške obveznosti, ki so jim naložene in jih ni mogoče pokriti s prihodki. Če se taki ukrepi financirajo z dajatvijo, se te ne bi smelo uporabljati za čezmejne povezovalne točke.

(23) Učinkovito spremljanje in poročanje je bistveno za oceno narave in obsega tveganj, povezanih z zanesljivostjo oskrbe s plinom, ter za izbiro ustreznih ukrepov za preprečevanje takih tveganj. Upravljavci podzemnih skladišč plina bi morali v sezoni polnjenja skladišč pristojnim organom mesečno poročati o ravneh napolnjenosti. Lastnike in upravljavce podzemnih skladišč plina se tudi spodbuja, da na osrednji platformi za poročanje redno vstavijo zmogljivost in raven napolnjenosti za vsako podzemno skladišče plina.

([5]) Uredba Komisije (EU) 2017/459 z dne 16. marca 2017 o oblikovanju kodeksa omrežja za mehanizme za dodeljevanje zmogljivosti v prenosnih sistemih plina in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 984/2013 (UL L 72, 17.3.2017, str. 1).

(24) Pristojni organi imajo pomembno vlogo pri spremljanju zanesljivosti oskrbe s plinom in zagotavljajo ravnovesje med zanesljivostjo oskrbe s plinom in stroški za odjemalce, ki nastanejo zaradi ukrepov. Pristojni organ vsake države članice ali drug subjekt, ki ga imenuje država članica, bi moral spremljati ravni napolnjenosti podzemnih skladišč plina na svojem ozemlju in o rezultatih poročati Komisiji. Komisiji bi tudi moralo biti omogočeno, da po potrebi povabi Agencijo Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER), naj pomaga pri spremljanju.

(25) Bistveno je, da se pri izvedbi ocene tveganja v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2017/1938 upoštevajo vsa tveganja, ki bi lahko resno vplivala na zanesljivost oskrbe s plinom. Zato bi bilo treba v okviru pristopa na podlagi tveganja pri ocenjevanju zanesljivosti oskrbe s plinom ter določanju preventivnih in blažilnih ukrepov upoštevati tudi scenarije, v katerih pride do popolne prekinitve oskrbe iz posameznega vira. Da bi zagotovili čim večjo pripravljenost in da bi preprečili motnje v oskrbi s plinom in ublažili učinke takih motenj, bi bilo treba izvesti skupne ocene tveganja in nacionalne ocene tveganja ob upoštevanju takih scenarijev. To bi omogočilo usklajevanje ukrepov za ublažitev posledic izrednih razmer in optimizacijo virov za zagotovitev neprekinjene oskrbe v primeru popolne prekinitve oskrbe.

(26) Okrepiti bi bilo treba vlogo KSP, in sicer z izrecnim mandatom, da spremlja uspešnost držav članic in razvija najboljše prakse glede zanesljivosti oskrbe s plinom. Komisija bi zato morala redno poročati KSP, KSP pa bi Komisiji morala pomagati pri spremljanju ciljev napolnjenosti in zagotavljanju, da so izpolnjeni.

(27) KSP je ključni svetovalec Komisije, ki omogoča usklajevanje ukrepov za zanesljivost oskrbe in ji pomaga kadar koli, zlasti pa v primeru krize. Komisija v pričakovanju morebitne krize nemudoma skliče sestavo KSP za krizno upravljanje, kot je potrebno, da bi se zagotovila čim večja pripravljenost in hitra izmenjava informacij. Sestava KSP za krizno upravljanje bi morala pomagati Komisiji, dokler je to potrebno. Zato bi KSP morala vzdrževati komunikacijske kanale z državami članicami in vsemi zadevnimi udeleženci na trgu na področju zanesljivosti oskrbe s plinom ter zbirati informacije, pomembne za zanesljivost oskrbe s plinom na nacionalni in regionalni ravni ter ravni Unije.

(28) Sektor sistemov za skladiščenje je zelo pomemben za Unijo, zanesljivost njene oskrbe z energijo in druge bistvene varnostne interese Unije. Zato se podzemna skladišča plina štejejo za kritično infrastrukturo v smislu Direktive Sveta 2008/114/ES ([6]). Države članice naj ukrepe, ki jih uvaja ta uredba, upoštevajo v nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih ter poročilih o napredku, sprejetih v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]).

(29) V mreži sistemov za skladiščenje so potrebne dodatne varovalke, da se preprečijo grožnje javnemu redu in javni varnosti v Uniji ali blaginji državljanov Unije. Države članice bi morale zagotoviti, da nacionalni regulativni organ ali drug pristojni organ, ki ga imenuje država članica, certificira vsakega operaterja skladiščnega sistema, vključno z operaterji skladiščnega sistema, ki so pod nadzorom operaterjev prenosnih sistemov, da se zagotovi, da zanesljivost oskrbe z energijo ali kakršnih koli drugih bistvenih varnostnih interesov v Uniji ali kateri koli državi članici ni ogrožena z vplivanjem na operaterje skladiščnih sistemov. Za analizo morebitnih tveganj v zvezi z zanesljivostjo oskrbe z energijo je pomembno usklajevanje med državami članicami pri izvajanju ocene zanesljivosti oskrbe. To ocenjevanje ne bi smelo razlikovati med udeleženci na trgu, v celoti pa bi se morala upoštevati načela dobro delujočega notranjega trga. Da bi hitro zmanjšali tveganje, ki izhaja iz nizkih ravni napolnjenosti, bi bilo treba to certificiranje prednostno in hitreje izvajati za večja podzemna skladišča, ki so imela do pred kratkim stalno nizko raven napolnjenosti, da se lahko izključijo ali po možnosti odpravijo morebitne težave z zanesljivostjo oskrbe s plinom, ki izhajajo iz nadzora nad takimi velikimi skladišči. Glede na to, da je povprečna raven napolnjenosti vseh podzemnih skladišč plina v Uniji v predhodnih šestih letih 31. marca znašala 35 % njihove najvišje zmogljivosti, bi bilo treba prag za določitev nenavadno nizke ravni napolnjenosti za marec 2021 in marec 2022 določiti na 30 %.

([6]) Direktiva Sveta 2008/114/ES z dne 8. decembra 2008 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe po izboljšanju njene zaščite (UL L 345, 23.12.2008, str. 75).

([7]) Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

(30) Nacionalni regulativni organi ali drug pristojni organ, ki ga imenuje zadevna država članica (v nadaljnjem besedilu v vsakem primeru: organ za certificiranje), bi morali zavrniti certificiranje, kadar ugotovijo, da bi lahko oseba, ki neposredno ali posredno nadzoruje operaterja skladiščnega sistema ali uveljavlja kakršne koli pravice v zvezi z njim, ogrozila zanesljivost oskrbe z energijo ali kateri koli drug bistveni varnostni interes na nacionalni ali regionalni ravni ali ravni Unije. Pri pripravi te ocene bi moral organ za certificiranje upoštevati poslovne odnose, ki bi lahko negativno vplivali na spodbude in sposobnost upravljavca skladiščnega sistema, da napolni podzemno skladišče plina, ter mednarodne obveznosti Unije in vsa druga posebna dejstva in okoliščine primera. Da bi zagotovili dosledno uporabo pravil certificiranja po vsej Uniji, upoštevanje mednarodnih obveznosti Unije ter solidarnost in energetsko varnost v Uniji, bi moral organ za certificiranje pri sprejemanju odločitev o certificiranju v največji možni meri upoštevati mnenje Komisije ter po potrebi tudi revidirati svoj osnutek odločitve. Kadar organ za certificiranje zavrne certificiranje, bi moral imeti pooblastilo, da od katere koli osebe zahteva odsvojitev deleža ali pravic, ki jih ima pri lastniku skladiščnega sistema ali operaterju skladiščnega sistema, in da določi rok za takšno odsvojitev, odredi kateri koli drug ustrezen ukrep, s katerim zagotovi, da ta oseba ali te osebe ne morejo izvajati nadzora ali pravice nad navedenim lastnikom skladiščnega sistema ali operaterjem skladiščnega sistema, ter da odloči o ustreznih izravnalnih ukrepih. Vsi ukrepi, ki so v sklepu o certificiranju sprejeti za obravnavanje tveganj glede zanesljivosti oskrbe s plinom ali drugih bistvenih varnostnih interesov, bi morali biti nujni, jasno opredeljeni, pregledni, sorazmerni in nediskriminatorni.

(31) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Spoštovani sta zlasti pravica posameznika, da se mu lastnina ne odvzame, razen v javno korist v primerih in pod pogoji, ki jih določa zakon, vendar le proti pravični in pravočasni odškodnini za njeno izgubo, kot je določeno v členu 17 Listine, ter pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča, kot je določena v členu 47 Listine.

(32) Če bi morala podjetja kupovati več plina, ko je njegova cena visoka, bi se lahko zaradi tega cene še zvišale. Zato bi morali imeti regulativni organi možnost, da uporabijo do 100-odstotni popust za vstopne in izstopne tarife za prenosne in distribucijske zmogljivosti v skladišča, tako podzemna skladišča plina kot obrate za UZP, ter iz njih, zaradi česar bi bilo skladiščenje za udeležence na trgu privlačnejše. Nacionalni regulativni organi in organi, pristojni za konkurenco, naj svoja pooblastila uporabijo tudi za učinkovito preprečevanje neupravičenih povišanj tarif za skladiščenje.

(33) Glede na trenutne izjemne okoliščine in negotovosti, povezane s prihodnjimi spremembami v geopolitičnih razmerah, naj države članice cilje napolnjenosti dosežejo čim prej.

(34) Ob upoštevanju neposredne nevarnosti za zanesljivost oskrbe s plinom, ki jo povzroča vojaška agresija Rusije proti Ukrajini, bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi. Zaradi izjemne narave sedanjih okoliščin bi se morale nekatere določbe, uvedene s to uredbo, uporabljati le do 31. decembra 2025.

(35) Ta uredba bi morala nujno postati del pravnega reda Energetske skupnosti v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Energetske skupnosti, ki je bila podpisana v Atenah 25. oktobra 2005, veljati pa je začela 1. julija 2006.

(36) Uredbo (EU) 2017/1938 in Uredbo (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]) bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Uredbe (EU) 2017/1938

Uredba (EU) 2017/1938 se spremeni:

(1) v členu 2 se dodajo naslednje točke:

([8]) Uredba (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (UL L 211, 14.8.2009, str. 36).

„(27) „krivulja polnjenja“ pomeni niz vmesnih ciljev za podzemno skladišče plina za vsako državo članico, kot so navedeni v Prilogi Ia za leto 2022 in za naslednja leta določeni v skladu s členom 6a;

(28) „cilj napolnjenosti“ pomeni zavezujoč cilj ravni napolnjenosti skupne zmogljivosti podzemnih skladišč plina;

(29) „strateško skladiščenje“ pomeni podzemno skladiščenje ali del podzemnega skladiščenja neutekočinjenega zemeljskega plina, ki ga kupijo, s katerim upravljajo in ki ga skladiščijo operaterji prenosnih sistemov, subjekt, ki so ga imenovale države članice, ali podjetje, ter ki se ga lahko sprosti le po predhodnem uradnem obvestilu ali dovoljenju javnega organa za sprostitev in ki se na splošno sprosti v primeru:

(a) hudega pomanjkanja v oskrbi;

(b) motenj v oskrbi ali

(c) razglasitve izrednih razmer, kot je navedeno v členu 11(1), točka (c);

(30) „izravnalna zaloga“ pomeni neutekočinjen zemeljski plin, ki ga:

(a) kupijo, s katerim upravljajo in ki ga skladiščijo pod zemljo operaterji prenosnih sistemov ali subjekt, ki ga imenuje država članica, izključno za namene izvajanja funkcij operaterjev prenosnih sistemov in zanesljivosti oskrbe s plinom in

(b) ki se sprosti le, kadar je to potrebno za ohranjanje delovanja sistema pod varnimi in zanesljivimi pogoji v skladu s členom 13 Direktive 2009/73/ES ter členoma 8 in 9 Uredbe (EU) št. 312/2014;

(31) „podzemno skladišče plina“ pomeni skladišče, kot je opredeljeno v členu 2, točka 9, Direktive 2009/73/ES, ki se uporablja za skladiščenje zemeljskega plina, vključno z izravnalno zalogo, in ki je priključeno na prenosni ali distribucijski sistem, razen nadzemnega sferičnega ali cevnega skladišča.“;

(2) vstavijo se naslednji členi:

„*Člen 6a*

Cilji napolnjenosti in krivulje polnjenja

1. Ob upoštevanju odstavkov 2 do 5, države članice za skupno zmogljivost vseh podzemnih skladišč plina, ki se nahajajo na njihovem ozemlju in so neposredno povezana s tržnim območjem na njihovem ozemlju, in za skladišča, navedena v Prilogi Ib, dosežejo do 1. novembra vsako leto naslednje cilje napolnjenosti:

(a) za leto 2022: 80 %;

(b) od leta 2023: 90 %;

Za namen izpolnjevanja zahtev iz tega odstavka države članice upoštevajo cilj zagotavljanja zanesljivosti oskrbe s plinom v Uniji v skladu s členom 1.

2. Ne glede na odstavek 1 in brez poseganja v obveznosti drugih držav članic, da napolnijo zadevna podzemna skladišča plina, je cilj napolnjenosti za vsako državo članico, v kateri se nahajajo podzemna skladišča plina, zmanjšan na količino, ki ustreza 35 % povprečne letne porabe plina v predhodnih petih letih za to državo članico.

3. Ne glede na odstavek 1 in brez poseganja v obveznosti drugih držav članic, da napolnijo zadevna podzemna skladišča plina, se cilj napolnjenosti za vsako državo članico, v kateri se nahajajo podzemna skladišča plina, zmanjša za količino, ki je bila v referenčnem obdobju 2016–2021 dobavljena tretjim državam, če je bila povprečna dobavljena količina v obdobju praznjenja skladišč plina (oktober–april) več kot 15 TWh na leto.

4. Za podzemna skladišča plina, navedena v Prilogi Ib, se uporabljajo cilji napolnjenosti v skladu z odstavkom 1 in krivulje polnjenja v skladu z odstavkom 7. Podrobnosti obveznosti za vsako državo članico bodo določene v dvostranskem sporazumu v skladu s Prilogo Ib.

5. Država članica lahko delno doseže cilj napolnjenosti z upoštevanjem UZP, ki je fizično skladiščen in na voljo v njenih obratih za UZP, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) plinski sistem vključuje znatno zmogljivost skladiščenja UZP, ki letno predstavlja več kot 4 % povprečne nacionalne porabe v predhodnih petih letih;

(b) država članica je dobaviteljem plina naložila obveznost skladiščenja minimalnih količin plina v podzemnih skladiščih plina in/ali obratih za UZP v skladu s členom 6b(1), točka (a).

6. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da dosežejo vmesne cilje ali da zagotovijo, da so ti doseženi, kot sledi:

(a) za leto 2022: določeni v Prilogi Ia; in

(b) od leta 2023: v skladu z odstavkom 7.

7. Za leto 2023 in naslednja leta vsaka država članica s podzemnimi skladišči plina do 15. septembra prejšnjega leta Komisiji v zbirni obliki predloži osnutek krivulje polnjenja z vmesnimi cilji za februar, maj, julij in september, vključno s tehničnimi informacijami, za podzemna skladišča plina na svojem ozemlju in neposredno povezana z njenim tržnim območjem. Krivulja polnjenja in vmesni cilji temeljijo na povprečni stopnji polnjenja v predhodnih petih letih.

Za države članice, za katere je cilj napolnjenosti v skladu z odstavkom 2 znižan na 35 % njihove povprečne letne porabe plina, se vmesni cilji krivulje polnjenja ustrezno znižajo.

Komisija na podlagi tehničnih informacij, ki jih zagotovi vsaka država članica, in ob upoštevanju ocene KSP sprejme izvedbene akte za določitev krivulje polnjenja za vsako državo članico. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 18a(2). Ti izvedbeni akti se po potrebi in tudi kadar država članica predloži posodobljen osnutek krivulje polnjenja, sprejmejo do 15. novembra predhodnega leta. Temeljijo na oceni splošne zanesljivosti oskrbe s plinom ter razvoja povpraševanja po plinu in oskrbe z njim v Uniji in posameznih državah članicah ter se določijo na način, ki zagotavlja zanesljivost oskrbe s plinom, hkrati pa preprečuje nepotrebna bremena za države članice, udeležence na trgu plina, operaterje skladiščnih sistemov ali odjemalce ter neupravičeno ne izkrivlja konkurence med skladišči, ki se nahajajo v sosednjih državah članicah.

8. Kadar država članica v katerem koli letu zaradi posebnih tehničnih značilnosti enega ali več podzemnih skladišč plina na svojem ozemlju, na primer izjemno nizke stopnje vbrizgavanja, do 1. novembra ni zmožna doseči cilja napolnjenosti, ga lahko doseže do 1. decembra. Država članica o tem obvesti Komisijo do 1. novembra in navede razloge za zamudo.

9. Cilj napolnjenosti se ne uporablja, kadar Komisija na zahtevo ene oziroma več držav članic, ki so razglasile izredne razmere na nacionalni ravni, razglasi izredne razmere na regionalni ravni ali ravni Unije na podlagi člena 12 in dokler takih razmer ne prekliče.

10. Pristojni organ vsake države članice stalno spremlja skladnost s krivuljo polnjenja in o tem redno poroča KSP. Če je raven napolnjenosti v določeni državi članici za več kot pet odstotnih točk nižja od ravni krivulje polnjenja, pristojni organ brez odlašanja sprejme učinkovite ukrepe za povečanje ravni napolnjenosti. Države članice o sprejetih ukrepih obvestijo Komisijo in KSP.

11. V primeru, da država članica znatno in trajno odstopa od krivulje napolnjenosti, kar ogroža doseganje cilja napolnjenosti, ali v primeru, da odstopa od cilja napolnjenosti, Komisija po posvetovanju s KSP in zadevnimi državami članicami tej državi članici ali drugim zadevnim državam članicam izda priporočilo o ukrepih, ki bi jih bilo treba nemudoma sprejeti.

Kadar se odstopanje v enem mesecu od prejema priporočila Komisije ne zmanjša bistveno, Komisija po posvetovanju s KSP in z zadevno državo članico kot skrajni ukrep sprejme odločitev, s katero od zadevne države članice zahteva, da sprejme ukrepe za učinkovito odpravo odstopanja, po potrebi tudi enega ali več ukrepov iz člena 6b(1) ali kateri koli drug ukrep za zagotovitev doseganja cilja napolnjenosti na podlagi tega člena.

Komisija pri odločanju o tem, katere ukrepe bo sprejela na podlagi drugega pododstavka, upošteva specifične razmere v zadevnih državah članicah, kot so velikost podzemnih skladišč plina glede na domačo porabo plina, pomen podzemnih skladišč plina za zanesljivost oskrbe s plinom v regiji ter morebitni obstoječi obrati za skladiščenje UZP.

Pri vseh ukrepih, ki jih Komisija sprejme za odpravo odstopanj od krivulje polnjenja ali cilja napolnjenosti za leto 2022, se upošteva kratek časovni okvir za izvajanje tega člena na nacionalni ravni, kar je morda prispevalo k odstopanju od krivulje polnjenja ali cilja napolnjenosti za leto 2022.

Komisija zagotovi, da ukrepi, sprejeti na podlagi tega odstavka:

(a) ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom;

(b) ne bremenijo nesorazmerno držav članic, udeležencev na trgu plina, operaterjev skladiščnih sistemov ali odjemalcev.

Člen 6b

Izpolnjevanje cilja napolnjenosti

1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, vključno z zagotavljanjem finančnih spodbud ali nadomestil za udeležence na trgu, da dosežejo cilje napolnjenosti, določene na podlagi člena 6a. Države članice pri zagotavljanju, da so cilji napolnjenosti doseženi, dajo prednost tržnim ukrepom, kadar je to mogoče.

Kolikor kateri koli ukrepi, določeni v tem členu, spadajo med naloge in pooblastila nacionalnega regulativnega organa na podlagi člena 41 Direktive 2009/73/ES, so za sprejetje teh ukrepov odgovorni nacionalni regulativni organi.

Ukrepi na podlagi tega odstavka lahko vključujejo zlasti:

(a) zahtevo, da dobavitelji plina skladiščijo minimalne količine plina v skladiščih, vključno v podzemnih skladiščih plina in/ali obratih za skladiščenje UZP, pri čemer se količina določi na podlagi količine plina, ki ga dobavitelji plina dobavljajo zaščitenim odjemalcem;

(b) zahtevo, da operaterji skladiščnega sistema svoje zmogljivosti z razpisom oddajo udeležencem na trgu;

(c) zahtevo, da operaterji prenosnih sistemov ali subjekti, ki jih imenuje država članica, kupijo in upravljajo izravnalno zalogo izključno za izvajanje svojih funkcij, ki jih opravljajo kot operaterji prenosnih sistemov, ter po potrebi naložijo obveznost drugim imenovanim subjektom za namene zagotavljanja zanesljivosti oskrbe s plinom v primeru izrednih razmer, kot je navedeno v členu 11(1), točka (c);

(d) uporabo usklajenih instrumentov, kot so platforme za nakup UZP, z drugimi državami članicami, da bi se čim bolj povečala uporaba UZP ter zmanjšale infrastrukturne in regulativne ovire za skupno uporabo UZP z namenom napolnitve podzemnih skladišč plina;

(e) uporabo prostovoljnega mehanizma za skupno javno naročanje zemeljskega plina, za kar lahko Komisija do 1. avgusta 2022 po potrebi izda smernice o uporabi takega mehanizma;

(f) zagotavljanje finančnih spodbud, kot so pogodbe za razliko, za udeležence na trgu, tudi operaterje skladiščnih sistemov, ali zagotavljanje nadomestil udeležencem na trgu, tudi operaterjem skladiščnih sistemov, za izpad prihodkov ali za stroške, ki jih imajo zaradi naloženih obveznosti in jih ni mogoče pokriti s prihodki;

(g) zahtevo, da imetniki skladiščnih zmogljivosti uporabijo ali sprostijo neizkoriščene rezervirane zmogljivosti, medtem ko je imetnik skladiščnih zmogljivosti, ki skladiščnih zmogljivosti ne uporablja, še vedno obvezan plačati dogovorjeno ceno za celotno trajanje pogodbe o skladiščenju;

(h) sprejetje učinkovitih instrumentov za nakup in upravljanje strateškega skladiščenja s strani javnih ali zasebnih subjektov, pod pogojem da takšni instrumenti ne izkrivljajo konkurence ali pravilnega delovanja notranjega trga;

(i) imenovanje posebnega subjekta z nalogo, da doseže cilj napolnjenosti v primeru, da cilj napolnjenosti sicer ne bi bil dosežen;

(j) zagotavljanje popustov na tarife za skladiščenje;

(k) zbiranje prihodkov, potrebnih za povračilo kapitalskih in operativnih odhodkov, povezanih z reguliranimi skladišči, v obliki tarif za skladiščenje in posebnih pristojbin, vključenih v tarife za prenos, ki se pobirajo samo od izstopnih točk do končnih odjemalcev v isti državi članici, če prihodki, zbrani s tarifami, niso višji od dovoljenih prihodkov.

2. Ukrepi, ki jih države članice sprejmejo na podlagi odstavka 1, so omejeni na to, kar je potrebno za doseganje krivulj polnjenja in ciljev napolnjenosti. Biti morajo jasno opredeljeni, pregledni, sorazmerni, nediskriminatorni in preverljivi. Ne smejo neupravičeno izkrivljati konkurence ali pravilnega delovanja notranjega trga plina ali ogroziti zanesljivosti oskrbe s plinom drugih držav članic ali Unije.

3. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, da na učinkovit način zagotovijo uporabo obstoječe infrastrukture na nacionalni in regionalni ravni za izboljšanje zanesljivosti oskrbe s plinom. Ti ukrepi v nobenem primeru ne preprečujejo ali omejujejo čezmejne uporabe skladišč ali obratov za UZP in ne omejujejo čezmejnih prenosnih zmogljivosti, dodeljenih v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2017/459 (*).

4. Države članice poleg tega pri sprejemanju ukrepov na podlagi tega člena uporabljajo načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“, hkrati pa še vedno dosegajo cilje svojih zadevnih ukrepov v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta (**).

Člen 6c

Dogovori o skladiščenju in mehanizem za delitev bremena

1. Država članica brez podzemnih skladišč plina zagotovi, da imajo udeleženci na trgu v tej državi članici dogovore z operaterji podzemnih skladiščnih sistemov ali drugimi udeleženci na trgu iz držav članic s podzemnimi skladišči plina. S temi dogovori se zagotovi, da se do 1. novembra uporabijo skladiščene količine, ki ustrezajo vsaj 15 % povprečne letne porabe plina v predhodnih petih letih v državi članici brez podzemnih skladišč plina. Kadar pa čezmejne prenosne zmogljivosti ali druge tehnične omejitve preprečujejo državi članici brez podzemnih skladišč plina, da bi v celoti uporabila 15 % teh skladiščenih količin, ta država članica skladišči le tiste količine, ki jih je tehnično mogoče uporabiti.

Če tehnične omejitve državi članici ne omogočajo izpolnitve obveznosti iz prvega pododstavka in je ta država članica uvedla obveznost skladiščenja drugih goriv za nadomestitev plina, se lahko obveznost iz prvega pododstavka izjemoma izpolni z enakovredno obveznostjo, da se namesto plina skladiščijo druga goriva. Zadevna država članica mora dokazati tehnične omejitve in enakovrednost ukrepa.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko država članica brez podzemnih skladišč plina skupaj z eno ali več državami članicami s podzemnimi skladišči plina razvije mehanizem za delitev bremena (v nadaljnjem besedilu: mehanizem za delitev bremena).

Mehanizem za delitev bremena temelji na ustreznih podatkih iz najnovejše ocene tveganja na podlagi člena 7 in upošteva vse naslednje parametre:

(a) stroške finančne podpore za doseganje ciljev napolnjenosti brez stroškov doseganja katerih koli obveznosti strateškega skladiščenja;

(b) količine plina, potrebne za zadovoljitev povpraševanja zaščitenih odjemalcev v skladu s členom 6(1);

(c) vse tehnične omejitve, tudi razpoložljivo podzemno skladiščno zmogljivost, čezmejno tehnično prenosno zmogljivost in stopnje praznjenja.

Države članice Komisijo uradno obvestijo o mehanizmu za delitev bremena do 2. septembra 2022. Če do tega datuma ni dogovora o mehanizmu za delitev bremena, morajo države članice brez podzemnih skladišč plina dokazati, da izpolnjujejo obveznost iz odstavka 1, in o tem uradno obvestiti Komisijo.

3. Kot prehodni ukrep se lahko države članice brez podzemnih skladišč plina, ki pa imajo podzemna skladišča plina vključena na zadnji seznam projektov skupnega interesa iz Uredbe (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta (***), obveznost iz odstavka 1 delno izpolni z upoštevanjem zalog UZP v obstoječih plavajočih skladiščnih enotah, dokler ne začnejo obratovati njihova podzemna skladišča plina.

4. Države članice brez podzemnih skladišč plina lahko udeležencem na trgu ali operaterjem prenosnih sistemov zagotovijo spodbude ali finančno nadomestilo, kot je ustrezno, za izpad prihodkov ali stroške, ki jih imajo zaradi izpolnjevanja obveznosti skladiščenja na podlagi tega člena in jih ni mogoče pokriti s prihodki, da se zagotovi izpolnjevanje njihovih obveznosti skladiščenja plina v drugih državah članicah na podlagi odstavka 1 ali izvajanje mehanizma za delitev bremena. Če se spodbude ali finančno nadomestilo financirajo z dajatvijo, se ta ne uporabi za čezmejne povezovalne točke.

5. Ne glede na odstavek 1, kadar ima država članica podzemna skladišča plina, ki se nahajajo na njenem ozemlju in skupna zmogljivost teh skladišč presega letno porabo plina v tej državi članici, države članice brez podzemnih skladišč plina, ki imajo dostop do teh skladišč:

(a) zagotovijo, da skladiščne količine do 1. novembra ustrezajo vsaj povprečni uporabi skladiščne zmogljivosti v predhodnih petih letih, ki se med drugim določi ob upoštevanju pretoka med sezono praznjenja v predhodnih petih letih iz držav članic, v katerih se skladišča nahajajo; ali

(b) dokažejo, da je bila skladiščna zmogljivost, ki je enakovredna količini iz obveznosti iz točke (a), rezervirana.

Če lahko država članica brez podzemnega skladišča plina dokaže, da je bila skladiščna zmogljivost, ki je enaka količini, za katero velja obveznost iz točke (a) prvega pododstavka, rezervirana, se uporabi odstavek 1.

Obveznost iz tega odstavka je omejena na 15 % povprečne letne porabe plina v predhodnih petih letih v zadevni državi članici.

6. Če v Prilogi Ib ni določeno drugače, v primeru podzemnih skladišč plina, ki se nahajajo v eni državi članici, ki niso zajeta v odstavku 5, vendar so neposredno povezana s tržnim območjem druge države članice, ta druga država članica zagotovi, da do 1. novembra skladiščne količine ustrezajo vsaj povprečju skladiščnih zmogljivosti, rezerviranih na zadevni čezmejni točki v predhodnih petih letih.

Člen 6d

Spremljanje in izvrševanje

1. Operaterji skladiščnih sistemov pristojnemu organu v vsaki državi članici, v kateri se nahajajo zadevna podzemna skladišča plina, in, če je ustrezno, subjektu, ki ga imenuje ta država članica (v nadaljnjem besedilu: imenovani subjekt), sporočijo raven napolnjenosti:

(a) za leto 2022: na vsakem od vmesnih ciljev iz Priloge Ia ter

(b) od leta 2023: kakor je določeno v členu 6a(4).

2. Pristojni organ in, če je ustrezno, imenovani subjekt vsake države članice ob koncu vsakega meseca spremlja raven napolnjenosti podzemnih skladišč plina na svojem ozemlju in o rezultatih brez nepotrebnega odlašanja poroča Komisiji.

Komisija lahko po potrebi povabi tudi Agencijo Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER), naj pomaga pri spremljanju.

3. Komisija na podlagi informacij, ki jih predloži pristojni organ in, če je ustrezno, imenovani subjekt vsake države članice, redno poroča KSP.

4. KSP Komisiji pomaga pri spremljanju krivulj polnjenja in ciljev napolnjenosti ter zanjo pripravi smernice o ustreznih ukrepih za zagotovitev skladnosti v primeru, da države članice odstopajo od krivulj polnjenja ali ne dosegajo ciljev napolnjenosti.

5. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za doseganje krivulj polnjenja in cilja napolnjenosti ter za zagotovitev, da udeleženci na trgu izpolnjujejo obveznosti skladiščenja, potrebne za njihovo doseganje, tudi z naložitvijo zadostno odvračilnih sankcij in glob tem udeležencem na trgu.

Države članice Komisijo brez odlašanja obvestijo o izvršilnih ukrepih, sprejetih na podlagi tega odstavka.

6. Kadar se izmenjujejo poslovno občutljive informacije, lahko Komisija skliče sestanke KSP, ki se jih udeležijo samo Komisija in države članice.

7. Izmenjujejo se zgolj informacije, ki so nujne za spremljanje skladnosti s to uredbo.

Komisija, nacionalni regulativni organi in države članice varujejo zaupnost poslovno občutljivih informacij, prejetih za namene izpolnjevanja svojih obveznosti.

_____

(*) Uredba Komisije (EU) 2017/459 z dne 16. marca 2017 o oblikovanju kodeksa omrežja za mehanizme za dodeljevanje zmogljivosti v prenosnih sistemih plina in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 984/2013 (UL L 72, 17.3.2017, str. 1).

(**) Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

(***) Uredba (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2022 o smernicah za vseevropsko energetsko infrastrukturo, spremembi uredb (ES) št. 715/2009, (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 ter direktiv 2009/73/ES in (EU) 2019/944 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013 (UL L 152, 3.6.2022, str. 45).";

(3) člen 7 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. ENTSOG do 1. septembra 2022 po vsej Uniji izvede simulacijo scenarijev motenj v oskrbi s plinom in infrastrukturi, vključno s scenariji dolgotrajnejše motnje enega samega vira oskrbe. Simulacija vključuje identifikacijo in oceno koridorjev za oskrbo s plinom v izrednih razmerah in ugotavlja tudi, katere države članice se lahko odzovejo na ugotovljena tveganja, tudi v zvezi z UZP. Scenarije motenj v oskrbi s plinom in infrastrukturi ter metodologijo za simulacijo opredeli ENTSO-G v sodelovanju s KSP. ENTSO-G zagotovi ustrezno raven preglednosti in dostop do predpostavk za modeliranje, uporabljenih v scenarijih. Simulacija scenarijev motenj v oskrbi s plinom in infrastrukturi, izvedena po vsej Uniji, se ponovi vsaka štiri leta, razen če so zaradi okoliščin potrebne pogostejše posodobitve.";

(b) v odstavku 4 se doda naslednja točka:

„(g) ob upoštevanju scenarijev dolgotrajnejše motnje enega samega vira oskrbe.";

(4) v členu 16 se doda naslednji odstavek:

„3. Države članice zagotovijo, da so obveznosti skladiščenja iz te uredbe izpolnjene z uporabo skladišč v Uniji. Vendar lahko sodelovanje med državami članicami in pogodbenicami Energetske skupnosti vključuje prostovoljne dogovore o uporabi skladiščne zmogljivosti, ki jo pogodbenice Energetske skupnosti zagotovijo za skladiščenje dodatnih količin plina za države članice.";

(5) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 17a*

Poročanje Komisije

1. Komisija do 28. februarja 2023 in nato letno Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, ki vsebuje:

(a) pregled ukrepov, ki so jih države članice sprejele za izpolnitev obveznosti skladiščenja;

(b) pregled časa, potrebnega za postopek certificiranja iz člena 3a Uredbe (ES) št. 715/2009;

(c) pregled ukrepov, ki jih je Komisija zahtevala za zagotovitev skladnosti s krivuljami polnjenja in cilji napolnjenosti;

(d) analizo možnih učinkov te uredbe na cene plina in možne prihranke plina v zvezi s členom 6b(4).“;

(6) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 18a*

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta (*).

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

_____

(*) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).“.

(7) v členu 20 se doda naslednji odstavek:

„4. Členi 6a do 6d se za Irsko, Ciper in Malto ne uporabljajo, vse dokler te države članice ne bodo neposredno povezane s povezanim plinskim sistemom katere koli druge države članice.“;

(8) v členu 22 se doda naslednji odstavek:

„Člen 2, točke (27) do (31), členi 6a do 6d, člen 16(3), člen 17a, člen 18a, člen 20(4) ter prilogi Ia in Ib se uporabljajo do 31. decembra 2025.“;

(9) besedilo iz Priloge k tej uredbi se vstavi kot prilogi Ia in Ib.

Člen 2

Spremembe Uredbe (ES) št. 715/2009

Uredba (ES) št. 715/2009 se spremeni:

(1) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 3a*

Certificiranje operaterjev skladiščnih sistemov

1. Države članice zagotovijo, da vsakega operaterja skladiščnega sistema, vključno s katerim koli operaterjem skladiščnega sistema, ki ga nadzoruje operater prenosnega sistema, certificira v skladu s postopkom iz tega člena nacionalni regulativni organ ali drug pristojni organ, ki ga zadevna država članica imenuje na podlagi člena 3(2) Uredbe (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta (*) (v nadaljnjem besedilu v vsakem primeru: organ za certificiranje).

Ta člen se uporablja tudi za operaterje skladiščnih sistemov, ki jih nadzorujejo operaterji prenosnih sistemov, ki so že bili certificirani v skladu s pravili o ločevanju iz členov 9, 10 in 11 Direktive 2009/73/ES.

2. Organ za certificiranje izda osnutek odločitve o certificiranju v zvezi z operaterji skladiščnih sistemov, ki upravljajo podzemna skladišča plina z zmogljivostjo nad 3,5 TWh, kadar so bila vsa skladišča 31. marca 2021 in 31. marca 2022 ne glede na število operaterjev skladiščnih sistemov napolnjena na ravni, ki je v povprečju znašala manj kot 30 % njihove največje zmogljivosti, do 1. februarja 2023 ali v 150 delovnih dneh od datuma prejema uradnega obvestila na podlagi odstavka 9.

Organ za certificiranje si v zvezi z operaterji skladiščnih sistemov iz prvega pododstavka po svojih najboljših močeh prizadeva, da osnutek odločitve o certificiranju izda do 1. novembra 2022.

V zvezi z vsemi drugimi operaterji skladiščnih sistemov organ za certificiranje osnutek odločitve o certificiranju izda do 2. januarja 2024 ali v 18 mesecih od datuma prejema uradnega obvestila na podlagi odstavka 8 ali 9.

3. Pri obravnavanju tveganja za zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji organ za certificiranje upošteva morebitna tveganja za zanesljivost oskrbe plina na nacionalni ali regionalni ravni ali na ravni Unije ter morebitno zmanjšanje takih tveganj, nastalih med drugim zaradi:

(a) lastništva, dobave ali drugih poslovnih odnosov, ki bi lahko negativno vplivali na spodbude in sposobnost operaterja skladiščnega sistema, da napolni podzemno skladišče plina;

(b) pravic in obveznosti Unije v zvezi s tretjo državo, ki izhajajo iz mednarodnega prava ter iz katerega koli sporazuma, sklenjenega z eno ali več tretjimi državami, katerega pogodbenica je Unija in ki obravnava zanesljivost oskrbe z energijo;

(c) pravic in obveznosti zadevnih držav članic v zvezi s tretjo državo, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih med zadevnimi državami članicami in eno ali več tretjimi državami, če so ti sporazumi v skladu s pravom Unije, ali

(d) katerih koli drugih posebnih dejstev in okoliščin primera.

4. Če organ za certificiranje ugotovi, da bi lahko oseba, ki neposredno ali posredno nadzoruje operaterja skladiščnega sistema ali ki pri njem uveljavlja kakršne koli pravice v smislu člena 9 Direktive 2009/73/ES, ogrozila zanesljivost oskrbe z energijo ali bistvene varnostne interese Unije ali katere koli države članice, organ za certificiranje zavrne certificiranje. Organ za certificiranje namesto tega lahko izda odločitev o certificiranju, za katero veljajo pogoji, ki naj bi zagotavljali zadostno zmanjšanje tveganj, ki bi lahko negativno vplivala na polnjenje podzemnih skladišč plina, če se lahko izvedljivost pogojev v celoti zagotovi z učinkovitim izvajanjem in spremljanjem. Taki pogoji lahko vključujejo zlasti zahtevo, da lastnik skladiščnega sistema ali operater skladiščnega sistema prenese upravljanje skladiščnega sistema.

5. Kadar organ za certificiranje ugotovi, da tveganj za oskrbo s plinom ni mogoče ublažiti s pogoji iz odstavka 4, vključno z zahtevo, da lastnik skladiščnega sistema ali operater skladiščnega sistema prenese upravljanje skladiščnega sistema, in zato zavrne certificiranje:

(a) od lastnika skladiščnega sistema ali operaterja skladiščnega sistema oziroma katere koli osebe, za katere ugotovi, da bi lahko ogrozile zanesljivost oskrbe z energijo ali bistvene varnostne interese Unije ali katere koli države članice, zahteva, da odsvojijo delež ali pravice, ki jih imajo pri lastništvu skladiščnega sistema ali lastništvu operaterja skladiščnega sistema, in določi rok za tako odsvojitev;

(b) po potrebi odredi začasne ukrepe, s katerimi zagotovi, da taka oseba do odsvojitve deleža ali pravic ne more izvajati kakršnega koli nadzora ali uveljavljati pravice nad tem lastnikom skladiščnega sistema ali operaterjem skladiščnega sistema, ter

(c) zagotovi ustrezne izravnalne ukrepe v skladu z nacionalnim pravom.

6. Organ za certificiranje Komisiji brez odlašanja uradno posreduje osnutek odločitve o certificiranju skupaj z vsemi zadevnimi informacijami.

Komisija organu za certificiranje predloži mnenje o osnutku odločitve o certificiranju v 25 delovnih dneh po uradnem posredovanju. Organ za certificiranje v največji možni meri upošteva mnenje Komisije.

7. Organ za certificiranje izda odločitev o certificiranju v 25 delovnih dneh od prejema mnenja Komisije.

8. Pred začetkom obratovanja novo zgrajenega podzemnega skladišča plina je treba operaterja skladiščnega sistema certificirati v skladu z odstavki 1 do 7. Operater skladiščnega sistema organ za certificiranje uradno obvesti o svoji nameri, da bo začel z obratovanjem skladišča.

9. Operaterji skladiščnih sistemov zadevni organ za certificiranje uradno obvestijo o vseh načrtovanih transakcijah, zaradi katerih bi bilo treba ponovno oceniti njihovo skladnost z zahtevami za certificiranje iz odstavkov 1 do 4.

10. Organi za certificiranje ves čas redno spremljajo operaterje skladiščnih sistemov glede skladnosti z zahtevami za certificiranje iz odstavkov 1 do 4. Da bi ponovno ocenili skladnost, začnejo postopek certificiranja v kateri koli od naslednjih okoliščin:

(a) po prejemu uradnega obvestila s strani operaterja skladiščnega sistema na podlagi odstavka 8 ali 9;

(b) na lastno pobudo, kadar jim je znano, da bi lahko načrtovana sprememba pravic ali vpliva nad operaterjem skladiščnega sistema lahko povzročila neskladnost z zahtevami iz odstavkov 1, 2 in 3;

(c) na utemeljeno zahtevo Komisije.

11. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev neprekinjenega obratovanja podzemnih skladišč plina na svojem ozemlju. Ta podzemna skladišča plina lahko prenehajo obratovati le kadar niso izpolnjene tehnične in varnostne zahteve ali kadar organ za certificiranje ugotovi, potem ko je izvedel ocenjevanje in upošteval mnenje ENTSO za plin, da takšno prenehanje ne bo oslabilo zanesljivosti oskrbe s plinom na ravni Unije ali na nacionalni ravni.

Če prenehanje obratovanja ni dovoljeno, se po potrebi sprejmejo ustrezni izravnalni ukrepi.

12. Komisija lahko izda smernice za uporabo tega člena.

13. Ta člen se ne uporablja za dele obratov za UZP, ki se uporabljajo za skladiščenje.

_____

(*) Uredba (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L 280, 28.10.2017, str. 1).“;

(2) v členu 13 se doda naslednji odstavek:

„3. Nacionalni regulativni organ lahko na vstopnih točkah iz podzemnih skladišč plina in obratov za UZP in izstopnih točkah vanje za tarife za prenos in distribucijo na podlagi zmogljivosti uporabi popust do 100 %, razen če se tako skladišče ali obrat, ki je povezan z več kot enim prenosnim ali distribucijskim omrežjem, uporablja za konkuriranje povezovalni točki in v obsegu take uporabe.

Ta odstavek se uporablja do 31. decembra 2025.“.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 29 junija 2022

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednik*
R. METSOLA	F. RIESTER

PRILOGA

„*PRILOGA Ia* [1]

Krivulja polnjenja z vmesnimi cilji in cilj napolnjenosti za leto 2022 za države članice s podzemnimi skladišči plina

Država članica	Vmesni cilj za 1. avgust	Vmesni cilj za 1. september	Vmesni cilj za 1. oktober	Cilj napolnjenosti za 1. november
AT	49 %	60 %	70 %	80 %
BE	49 %	62 %	75 %	80 %
BG	49 %	61 %	75 %	80 %
CZ	60 %	67 %	74 %	80 %
DE	45 %	53 %	80 %	80 %
DK	61 %	68 %	74 %	80 %
ES	71 %	74 %	77 %	80 %
FR	52 %	65 %	72 %	80 %
HR	49 %	60 %	70 %	80 %
HU	51 %	60 %	70 %	80 %
IT	58 %	66 %	73 %	80 %
LV	57 %	65 %	72 %	80 %
NL	54 %	62 %	71 %	80 %
PL	80 %	80 %	80 %	80 %
PT	72 %	75 %	77 %	80 %
RO	46 %	57 %	66 %	80 %
SE	40 %	53 %	67 %	80 %
SK	49 %	60 %	70 %	80 %

PRILOGA Ib

Skupna odgovornost za cilj napolnjenosti in krivuljo polnjenja

Kar zadeva cilj napolnjenosti in krivuljo polnjenja iz člena 6a, sta Zvezna republika Nemčija in Republika Avstrija skupaj odgovorni za skladišči Haidach in 7Fields. Natančen delež in obseg te odgovornosti Zvezne republike Nemčije in Republike Avstrije sta določena v dvostranskem sporazumu, sklenjenem med tema državama članicama.“

[1] Za to prilogo veljajo sorazmerne obveznosti za vsako državo članico v skladu s to uredbo, zlasti členi 6a, 6b in 6c.
Za države članice, zajete v členu 6a(2), se sorazmerni vmesni cilj izračuna tako, da se vrednost iz tabele pomnoži z mejo 35 % in rezultat deli z 80 %.